

Protokoll från styrelsemöte i Lund den 18 – 19 juni 2024

Närvarande ledamöter

Hans Adolfsson, ordförande
Erik Renström, vice ordförande
Peter Aronsson
Martin Hellström
Muriel Beser Hugosson
Sanne Kofod Olsen
Mats Viberg

Frånvarande ledamöter

Kerstin Jacobsson

Adjungerade

Klara Dryselius, vice ordförande SFS (hela mötet)

Kansli

Marita Hilliges, generalsekreterare
Christopher Sönnerbrandt
Linda Gerén
Lars Alberius, sekreterare

1. Mötets öppnande

Ordförande öppnade dagens styrelsemöte och hälsade alla välkomna till internatet.

2. Fastställande av dagordningen och anmälan om övriga frågor

Martin Hellström anmälde en övrig fråga: Problem med uppehållstillstånd för kåraktiva studenter från andra länder och Muriel Beser Hugosson en om ansvarsfull internationalisering och dess kostnader. Dagordningen fastställdes därefter.

3. Protokoll från sammanträde den 23 april 2024

Styrelsen tog del av beslut fattade av presidiet samt de remissyttranden förbundet lämnat. Protokollet från styrelsens sammanträde den 23 april 2024 godkändes och lades till handlingarna.

4. Ekonomisk rapport för tertial 1

Marita Hilliges informerade om att Stockholms universitet har ett nytt ekonomisystem. Det påverkar SUHF:s redovisning något. Vidare lyftes att Ann Fusts och Magnus Peterssons utredning kring e-infrastruktur för högre utbildning finansieras av kansliet. Såväl HeLP-programmet som rektorsprogrammet är i balans.

Styrelsen påtalade att utökningen av en person vid kansliet är mycket positivt och en bra satsning.

Den ekonomiska rapporten godkändes och lades till handlingarna.

5. Forskningsinfrastruktur i Sverige

Hans Adolfsson gjorde en genomgång av forskningsinfrastruktur i Sverige. Han lyfte relationen mellan internationell, nationell och lokal infrastruktur och finansieringen av de olika. Det finns litet ekonomiskt utrymme för nya forskningsinfrastrukturer inom Vetenskapsrådet (Rådet för forskningsinfrastruktur, RFI). De av RFI finansierade forskningsinfrastrukturerna kräver alltid en 50 % medfinansiering av lärosätena. Om finansieringen skulle minska från Vetenskapsrådet skulle vi få stora problem.

Styrelsen diskuterade frågan och lyfte sådant som användandet av infrastrukturerna i Sverige, men även svenska forskares användande av internationell infrastruktur. Det konstaterades att frågan behöver samordning, inte minst skulle det hjälpa mindre lärosäten. Samarbete med näringslivet lyftes också, liksom excellensbegreppet och internationell rekrytering till Sverige.

6. Styrning av högre utbildning

SUHF:s utredare Pam Fredman och Ingeborg Amnéus presenterade sin rapport om styrningen av lärosätenas utbildningsutbud.

Styrelsen diskuterade frågan. Lärosätenas ansvar för utbildning diskuterades, liksom ersättningen för prestationer och genomströmningen, konstnärliga utbildningar, studenternas val av utbildning, forskningsanknuten utbildning, liksom studentinflytandet.

7. Expertgruppen för analys – fortsatt arbete och nya utredningar

Styrelsen diskuterade medskick till Expertgruppen för analys i deras fortsatta arbete och nya utredningar. Lärosätenas organisationsform och samarbeten mellan lärosäten är särskilt viktiga att belysa. Styrelsen diskuterade vidare att Magna Charta är utgångspunkten, att anknytning till aktuella frågor som till exempel säkerhet är betydelsefullt, samt att lärosätena blir starkare när de driver frågor tillsammans och att SUHF:s roll är viktig att fortsätta lyfta.

8. Fullmakter för ULF

Linda Gerén informerade om arbetet med ULF-avtalet. Alla lärosäten med lärarutbildning deltar i försöksverksamheten som startade 2017. Från och med den 1 januari 2025 föreslås en permanent ULF-verksamhet och i samband med starten ska ett nationellt ULF-avtal signeras. Avtalet kommer att signeras av skolhuvudmännen genom deras gemensamma organisation Ifous och lärosätena genom SUHF.

Regeringen stödjer arbetet men har meddelat att man avstår från att vara en avtalspart.

För att ge SUHF:s ordförande mandat att skriva under ULF-avtalet för lärosätenas räkning föreslog kansliet ett fullmaktsförfarande. Styrelsen beslutade att ge kansliet i uppdrag att samla in fullmakter digitalt från lärosätena för tecknande av nationellt ULF-avtal.

9. E-infrautredningen

SUHF:s utredare Ann Fust och Magnus Peterson informerade om sin utredning om framtidens e-infrastruktur för högre utbildning. Slutrapporten kommer överlämnas till SUHF den 1 juli 2024.

Utredningens huvudförslag är ett första steg mot en mer samordnad organisation för högskolesektorns digitalisering. Förslaget innebär att UHR och VR får ett nationellt samordningsansvar att, på lärosätenas uppdrag, tillhandahålla och utveckla digitala tjänster. UHR får ett samlat ansvar för utbildningsrelaterade tjänster medan VR genom Sunet får ett samlat ansvar för digital basinfrastruktur och forskningsrelaterade tjänster. Som konsekvens av förslaget följer att viss verksamhet förs över från VR till UHR, samt att Ladok överförs till UHR och att Ladokkonsortiet upphör 2025-12-31.

För att lärosätenas behov verkligen ska utgöra centrum för den nationella samordningen föreslår utredaren att respektive myndighet får en rådsstruktur där lärosätena har ett avgörande inflytande över vilka tjänster som ska drivas och utvecklas. Vidare ska det ställas krav på att UHR och VR utvecklar en samrådsfunktion för att koordinera olika initiativ och utveckla en tydlig ansvarsfördelning.

Utöver detta, menar utredaren, finns ett stort behov av att högskolesektorn tar initiativ till en egen arena för strategiska ställningstaganden och för att identifiera frågor för samarbete och innovation. En sådan arena kan inledningsvis vara relativt liten och finansieras av lärosätena gemensamt.

Förslagen innebär radikal förändring av hur högskolesektorn kan arbeta med samordning och samarbete inom det digitala området. För att detta ska komma till stånd krävs att regering, berörda myndigheter och lärosätesledningar tar ett gemensamt och aktivt ansvar. En ny organisation skulle kunna vara på plats den 1 januari 2026. Utredaren ser detta som ett första steg i en långsiktig utveckling. Utredaren föreslår att en ny utvärdering, med sikte på nästa steg, görs tre till fem år efter införandet av den nya ordningen.

Styrelsen diskuterade frågan.

10. Basåret

Christopher Sönnerbrandt lämnade en lägesrapport om arbete kring basåret. Anledningen till att frågan initierats är att bland annat bestämmelserna om disciplinärenden i högskoleförordningen inte omfattar de basårsstuderande. Det nationella basårsnätverket har lyft problemen och Blekinge tekniska högskola har skrivit om saken till Regeringskansliet. Expertgruppen för studieadministrativa frågor och Arbetsgruppen för disciplinärenden har tittat på frågan och konstaterar att ändringar i lag och

förordning behöver göras. Underhandskontakter visar dock att det finns mycket små utsikter att något i detta regelverk kommer ändras inom överskådlig tid. Här och nu finns arbetsmiljöproblem och rättsosäkerhet för lärare och studerande vid basåren som varken är acceptabla för lärosätena eller de personer som berörs.

Styrelsen diskuterade läget och beslutade att SUHF ska inleda ett arbete för att ta fram en rekommendation för hur lärosätena kan agera genom lokala regler, både ur lärar- och studentperspektiv. SUHF ska också fortsätta driva på i frågan om att ändra lagstiftningen.

11. Presidiet rapporterar

a) *Presidiedagar*

Marita Hilliges informerade om att ingen presidiedag genomförts sedan förra styrelsemötet. Vid höstens första presidiedag den 4 oktober deltar generaldirektören för Skolverket, liksom regeringens utredare kring migrationsfrågorna. Under hösten kommer regeringens utredare kring systemet för livslångt lärande, Stephen Hwang, att inbjudas. Det kommer även att genomföras ett seminarium kring ansvarsfull internationalisering tillsammans med Vetenskapsrådet.

b) *NUS/NUD*

Marita Hilliges informerade om att Nordic University Days (NUD) genomförs den 23-24/9 i Bryssel. 23 rektorer deltar från Sverige. Under dagarna diskuteras det kommande ramprogrammet för forskning (FP10), akademisk frihet, European Research Area (ERA), science policy och det geopolitiska landskapet.

c) *EUA*

Marita Hilliges informerade om att European University Association (EUA) har antaget EUI-position paper: *The next leap forward for transnational cooperation*.

d) *Almedalen 2024*

Marita Hilliges och Lars Alberius informerade om SUHF:s aktiviteter i Almedalen 2024. SUHF deltar i totalt sex seminarier. En sammanställning av alla seminarier med anknytning till sektorn finns tillgänglig.

e) *OSS-seminarium*

Marita Hilliges informerade om att OSS-seminarier genomförs två gånger i år, en i maj och en i november. Seminarierna har varit uppskattade bland aktörerna.

f) *Campusprotester*

Marita Hilliges informerade om att två extra förbunds församlingar genomförts under våren med anledning av protesterna vid olika campus. SUHF har tagit fram ett gemensamt uttalande. Flera lärosäten för dialog med demonstranterna.

g) *UKÄ:s rapport om akademisk frihet*

Marita Hilliges informerade om att UKÄ:s rapport utifrån deras regeringsuppdrag om lärosätenas arbete med att främja och värna akademisk frihet "Akademisk frihet i Sverige" nu är publicerad.

h) Könsbalansen bland rektorer m.fl.

Marita Hilliges har gjort en sammanställning av könsbalansen bland rektorer, prorektorer samt förvaltningschefer. Balansen för rektorer vid mellanstora universitet och högskolor är strax utanför 40/60, medan det råder balans bland prorektorer. Bland förvaltningschefer är den absoluta majoriteten kvinnor.

12. Rapporter från grupper, styrelser och nätverk (FC-nätverken)

Marita Hilliges informerade om att vi inte lämnat ett gemensamt remissyttrande gällande utredningen "Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen", SOU 2024:9. Dock genomfördes ett nationellt webinarium kring utredarens förslag.

13. Övriga frågor

Martin Hellström anmälde en övrig fråga gällande problem med uppehållstillstånd för kåraktiva studenter från andra länder. Vid Mälardalens universitet finns ett stort antal kåraktiva från länder där det krävs uppehållstillstånd i Sverige. Just nu finns två aktuella fall. Den låga arvoderingen gör att kriterierna för uppehållstillstånd inte anses vara uppfyllda om arbetet för kåren är den enda inkomstkällan. SUHF och SFS bör uppmärksamma problemet.

Christopher Sönnerbrandt informerade om att problemet är väl känt och lyftes under hösten 2023 av SUHF i samverkansgruppen med Migrationsverket, som tittas närmare på frågan och klargjorde att lagstiftningen behöver ändras. SUHF har därför, i april 2024, skrivit om saken till Regeringskansliet remissvaret om SOU 2024:15 *Nya regler för arbetskraftsinvandring*. SUHF uppmärksammade då även SULF om problemet. I juni 2024 lyfte SUHF frågan på nytt vid samtal med Justitiedepartementets utredare av förbättrade förutsättningar för utländska doktorander och forskare i Sverige (med mera).

Muriel Beser Hugosson lyfte ytterligare en övrig fråga: Ansvarsfull internationalisering och dess kostnader. Internationella studenter är dyrt för lärosätena. Studentrum står tomma, då det inte kommer tillräckligt många studenter. Hur gör ni med detta, det är dyrt för lärosätena.

Styrelsen konstaterade att det verkar finnas skalnackdelar som ett lärosäte måste ta ställning till, samtidigt påpekades att även med relativt få internationella studenter ges ibland möjlighet att upprätthålla masterkurser.

14. Rekommendation om disciplinärenden

Katrine Riklund, ordförande i Arbetsgruppen för disciplinärenden, Umeå universitet, informerade om arbetsgruppens förslag till rekommendation om disciplinärenden. Vid en konferens i november 2019 konstaterades att bland annat påföljderna hanteras olika vid lärosätena. En arbetsgrupp tillsattes under Expertgruppen för etikfrågor. I rekommendationen föreslås en normaltids på sex veckors avstängning. Gruppen har även diskuterat doktorander, uppdragsutbildningar och basårsstudenter.

Styrelsen beslutade att lyfta förslaget till rekommendation till förbundsförsamlingen för beslut.

15. Ordförande förklarar mötet avslutat

Ordförande avslutade mötet och tackade för en intensiv och givande vårtermin.

Vid pennan
Lars Alberius

Ordförande
Hans Adolfsson